

ПЛАН

*за защита на населението в Ямболска
област при ядрена и радиационна авария*

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа - Защита на населението при радиационна авария в АЕЦ "Козлодуй" и/или трансгранично замърсяване в резултат от авария в АЕЦ на съседни или други страни.....	3
I. Анализ и оценка на риска от ядрена и радиационна авария.....	3
II. Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от ядрена и радиационна авария	4
III. Мерки за защита на населението.....	5
IV. Разпределение на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки.....	5
V. Средства и ресурси за изпълнение на необходимите дейности.....	12
VI. Начин на взаимодействие между съставните части на единната спасителна система.....	15
VII. Ред за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, на съставните части на единната спасителна система и населението при опасност или възникване на ядрена или радиационна авария.....	16
VIII. Екипи и средства на съставните части на единната спасителна система и време за готовност за реагиране	18
IX. Прилагане, преглед и актуализация на плана на областта.....	18
Част втора – Действие при радиационно аварийно събитие с радиоактивни източници.....	19
Приложения.....	21

Част първа – Защита на населението при радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй” и/или трансгранично замърсяване в резултат от авария в АЕЦ на съседни или други страни.

I. Анализ и оценка на риска от ядрена и радиационна авария

Ядрена авария е авария, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда или с потенциално опасно облъчване на персонала или населението, предизвикана от нарушаване на контрола и управлението на верижна реакция на делене, образуване на критична маса, нарушаване отвеждането на топлина от облъчен ядрен материал или повреждане на ядрен материал, включително ядрено гориво.

Радиационна авария е всяко непланирано събитие (включително грешка при експлоатацията, излизане от строя на устройство или съоръжение или друг инцидент с източници на йонизиращи лъчения), в резултат на което последиците не могат да се пренебрегнат от гледна точка на защитата или безопасността и което може да доведе до потенциално облъчване.

При възникване на авария в атомна електроцентрала е възможно да се създаде тежка и сложна обстановка, която да обхване обширни територии. Основният поразяващ фактор извън територията на аварирала АЕЦ, каквато е територията на Ямболска област, е радиоактивното замърсяване на въздуха, растителността, почвата, водата, храните от животински и растителен произход и др., което многократно ще превиши допустимите норми.

Характерът на радиационното въздействие върху населението при авария в АЕЦ зависи от мащаба на аварията, метеорологичните условия, състава на радиоактивните продукти, изхвърляни във външната среда и от закономерностите на тяхното разпространение. В *Приложение № 1* са дадени основните изотопи, определящи радиоактивното замърсяване при авария в АЕЦ и техният период на полуразпадане.

Радиоактивните вещества, изхвърляни в атмосферата от реактора в процеса на аварията, се разпространяват по направление на вятъра. С течение на времето те падат от облака на повърхността на земята, образувайки т. нар. радиоактивна следа. Хората, намиращи се в радиоактивната следа в момента на преминаване на облака, могат да бъдат облъчени по различни начини:

- външно, причинено от радиоактивния облак; заразена почва; заразена кожа, дрехи и други лични принадлежности;
- вътрешно, причинено от вдишване на радионуклиди от заражения въздух по следата на радиоактивния облак; вдишване на издигнали се с праха радионуклиди, които са били утаени върху почвата, върху дрехите или върху друго имущество; приемане на заразени хранителни продукти.

Попадането на радиоактивни вещества в организма по инхалационен път може практически да се изключи чрез пребиваване в жилища при затворени прозорци и врати. Затова в случай на авария е крайно важно да се даде информация в минимално къси срокове, за да се осигури възможност за укриване на населението и така съществено да се намалят радиационните последици.

При аварийно облъчване на населението трябва да се предприемат дейст-

вия за незабавно определяне на погълнатата и ефективната доза и за прилагане на защитни мерки.

Замисълът за действие предвижда ОЩК, ОБЩК на НАВР и обектите да организират предварителна групировка от сили и средства, съвременното им оповестяване и привеждането им в готовност за действие.

II. Мерки за предотвратяване или намаляване на риска от ядрена и радиационна авария

При експлоатацията на атомни електроцентрали (АЕЦ) съществува вероятност, макар и много малка, да възникне авария с възможни радиационни последици за населението. Потенциалната опасност от такава авария се анализира и оценява предварително при проектирането на АЕЦ, като се разглеждат всички възможни аварийни ситуации (реалистични и хипотетични сценарии) и на тази база се планират и реализират необходимите мерки за предотвратяване на аварии и ограничаване на последиците до приемливо ниво съгласно нормативните изисквания.

Съгласно Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) лицата, които извършват дейности по използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и по управление на радиоактивни отпадъци и отработено ядрено гориво, са длъжни да предприемат мерки за недопускане на аварии и за ограничаване и ликвидиране на последиците от тях.

Компетентните държавни органи и лицензиантите определят и изпълняват мерки за аварийно планиране и аварийна готовност при евентуална авария с възможни радиационни последици. Тези мерки се основават на анализ на възможните сценарии за възникване и развитие на различни аварии и оценка на радиационния риск за населението.

Аварийни планове се разработват и утвърждават на национално, регионално ниво и ведомствено, както и за всеки един обект (АЕЦ, предприятия с радиоактивни източници, съоръжения за управление на радиоактивни отпадъци и др.).

Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария определя: изисквания за разработване на аварийни планове; мерки за радиационна защита и ограничаване на последиците при авария; отговорности и задължения на компетентните държавни органи и лицензиантите; поддържане на аварийна готовност за реагиране.

Поддържането на аварийна готовност за реагиране при аварии с възможни радиационни последици включва:

- сформирани и поддържани на аварийни екипи за действие в национален мащаб;
- поддържане на система за уведомяване и ранно предупреждение на населението;
- осигуряване на средства за радиационна защита и радиационен мониторинг, включително за прогнозиране на радиационната обстановка и последиците от аварията;
- осигуряване на средства за извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;

- периодично актуализиране на аварийните планове от съответните ведомства, териториални органи на управление и лицензианти;
- обучение на лицата, определени за действие по аварийните планове и провеждане на учения и тренировки по прилагане на аварийните планове;
- информиране на населението по важни въпроси, свързани с радиационната защита и прилагането на защитни мерки в случай на авария.

III. Мерки за защита на населението

Основните видове неотложни защитни мерки, които трябва да бъдат приложени незабавно в първите часове след възникването на ядрена или радиационна аварийна обстановка, са:

1. уведомяване;
2. деконтаминация на пострадалите и допълнителни изисквания към обществената и личната хигиена;
3. индивидуален и радиационен мониторинг;
4. ограничаване и контрол на достъпа в местата и районите, замърсени с радиоактивни вещества, включително ограничаване на консумацията на хранителни продукти, които са потенциално замърсени с радиоактивни вещества;
5. защита на дихателните органи (*Приложение № 7*);
6. използване на защитни облекла;
7. укриване (*Приложение № 6*);
8. йодна профилактика (*Приложение № 9*);
9. евакуация (*Приложение № 10*).

Освен тези мерки в случай на аварийна обстановка се прилагат и дългосрочни защитни мерки, чиято продължителност може да бъде седмици, месеци или години.

Основните видове дългосрочни защитни мерки са:

1. преселване (временно или постоянно);
2. ограничаване потреблението на хранителни продукти и фуражи, замърсени с радиоактивни вещества;
3. дезактивация на места и райони, замърсени с радиоактивни вещества, и на имущество, както и ограничаване на ползването им;
4. възстановителни работи за нормализиране на условията за живот в засегнатите райони.

IV. Разпределение на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки

При сложна обстановка от възникнала авария в АЕЦ цялата дейност по защитата на населението се провежда под ръководството на ОЩК на НАВР. Областта се привежда към условия за работа и живот при повишена радиация, като се вземат оптимални решения с цел намаляване до минималното възможно разумно ниво на облъчване на населението.

Замисълът за действие предвижда ОЩК, ОбЩК на НАВР и обектите да организират предварителна групировка от сили и средства, своевременното им

оповестяване и привеждането им в готовност за действие.

Общите задължения на органите на изпълнителната власт в рамките на тяхната компетентност са:

1. Осигуряване при аварийна обстановка или при трансграничен пренос на необходимата информация за радиационната и метеорологичната обстановка в страната и областта чрез своите технически средства и системи за радиационен мониторинг и чрез своите специализирани лаборатории

2. Извършване на първоначален анализ и оценка на информацията, свързана с аварийната обстановка, с оглед прогнозиране на последиците от нея или при трансграничен пренос и изготвяне на предложения за защитни мерки за населението

3. Поддържане на аварийен екип за действия при аварийна обстановка

4. Осигуряване и поддържане на необходимите средства за индивидуална и колективна защита и за електрозахранване, комуникация и уведомяване, включително резервни средства, на своите служители, които имат отговорности по прилагане на външния аварийен план

5. Информирание на населението за ограничаване и ликвидиране на последиците на аварийна обстановка

6. Планиране на технически и финансови средства за участие в дейности по ограничаване и ликвидиране на последиците от аварията

Областният щаб за координация на НАВР изпълнява следните дейности:

1. Анализ и оценка на обстановката, на състава и състоянието на съставните части на единната спасителна система за провеждане на НАВР при аварийна обстановка

2. Организиране и координация на действията на другите органи на местната изпълнителна власт, както и на юридическите лица и едноличните търговци, на които с оглед на тяхната дейност са възложени функции по планиране, подготовка и провеждане на дейности при аварийна обстановка

3. Контрол по изпълнение на задачите и мерките за овладяване на аварийна обстановка

4. Информирание на медиите и населението за развитието на аварийна обстановка, за мерките за нейното ограничаване и овладяване и за необходимите защитни мерки и действия на населението

Към ОЩК се създава междуведомствена информационна група за подпомагане на работата му при извършването на информационната дейност, чийто поименен състав се определя със заповед на ръководителя на щаба по предложение на членовете му.

Министерство на вътрешните работи (местни структури):

1. Ръководство, координация и контрол на провеждането на НАВР по защита на населението при аварийна обстановка

2. Определяне мерки за защита на населението при ядрена и радиационна аварийна обстановка съвместно с органите на министерство на здравеопазването, министерство на околната среда и водите и АЯР

3. Контрол на органите на изпълнителната власт по отношение създаване и поддържане на аварийна готовност
4. Събиране и обработване на постъпващите данни, които характеризират аварийната обстановка или трансграничния пренос и радиационната обстановка, и извършване на прогнози за развитието им и последиците за населението
5. Утвърждаване на програми за обучение на населението за поведение и действия при аварийна обстановка и за специализирано обучение на органите на изпълнителната власт по прилагането на външния аварийен план
6. Организиране, координиране и определяне на реда за разпространение на информацията
7. Методическо ръководство на обучението на населението за действия при аварии
8. Поддържане и осигуряване работата на постове за радиационен мониторинг
9. Организиране и поддържане на система за уведомяване и взаимодействие между органите на изпълнителната власт, юридическите лица и населението за възникнали аварии
10. Събиране, обработване и анализ на всички данни, които характеризират радиационната обстановка в страната и областта при аварийна обстановка, и предоставянето им на ОЩК
11. Организиране прилагането на защитните мерки за населението
12. Контрол на поддържането в готовност на индивидуалните и колективните средства за защита на населението
13. Създаване и поддържане на резерв от индивидуални средства за защита на населението
14. Организиране на временното съхранение на радиоактивни вещества, чийто собственик не е известен, до предаването им на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци"
15. Планиране, организиране и осигуряване на обществения ред и организацията на движението при провеждането на НАВР в случай на аварийна обстановка съгласно външния аварийен план
16. Планиране и организиране на екипи и средства за противопожарно осигуряване и пожарогасене в засегнатите от аварийната обстановка райони
17. Планиране и осигуряване на охранителен и пропускателен режим на граничните контролно-пропускателни пунктове
18. Организиране охраната, обществения ред и опазването на имуществото в обектите от националното стопанство и населените места при евакуация на населението в случай на аварийна обстановка

Агенция за ядрено регулиране:

1. Изпълнение функциите на централен орган и пункт за връзка
2. Събиране и обработване на постъпващите данни, които характеризират аварийната обстановка или трансграничния пренос и радиационната обстановка, прогнози за развитието им и за последиците за населението и предоставянето им на ГДПБЗН - МВР

3. Осъществяване на контрол на аварийната готовност на лицензиантите и титулярите на разрешения, самостоятелно или съвместно с ГДПБЗН - МВР

При аварийна обстановка информацията по т. 2 съдържа в зависимост от обстановката и възможностите и доколкото това не застрашава националната сигурност, следните данни:

- момент и място на възникване на аварийната обстановка;
- данни за ядреното съоръжение, обекта с ИЙЛ или дейността;
- предполагаемата или установена причина за аварийната обстановка и прогноза за развитието ѝ по отношение на изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда;
- общи характеристики на изхвърлените радиоактивни вещества, включително вероятната физична и химична форма, действителни количества, състав и други характеристики на изхвърлянето;
- информация за метеорологичните и хидрологичните условия и прогнози;
- резултатите от радиационния мониторинг и анализи на хранителни продукти, фуражи и питейна вода;
- предприетите или планирани мерки за защита и информиране на населението;
- прогнози за разпространението на изхвърлените в околната среда радиоактивни вещества и за отлаганията им.

Министерство на здравеопазването (местни структури):

1. Определяне на здравни норми за защита на лицата в случаи на аварийна обстановка

2. Осигуряване кадрово, техническо и финансово функциониране на структурните звена за аварийно планиране

3. Поддържане непрекъснато на екип от специалисти на разположение за действие при радиационна аварийна обстановка

4. Оценка на прогнозираната и предотвратима доза на облъчване и предлагане на радиационно-хигиенни защитни мерки за населението, в т. ч.:

- а) използване на препарати за йодна профилактика на населението в съответствие с критериите за вземане на решения;
- б) провеждането на евакуационни мероприятия;
- в) извършване на деконтаминация на пострадалите лица, постъпващи в лечебните заведения;
- г) изисквания към обществената и личната хигиена;
- д) режим на хранене на рисковите групи от населението.

5. Медицинско осигуряване на лицата в случай на ядрена или радиационна аварийна обстановка, осигуряване на специализирана диагностична и експертна помощ на лицата, облъчени при ядрена или радиационна аварийна обстановка, и медицинско освидетелстване на всички лица, подложени на облъчване

6. Съвместно с МВР извършване на радиационен контрол на хората, преминаващи през контролно-пропускателните пунктове на зоните за аварийно планиране и на държавната граница;

7. Даване на разрешение по изключение за извършването на дейности от доброволци при превишаване на установените граници на облъчване съгласно Закона за здравето с цел спасяване на човешки живот или за предотвратяване на по-голямо облъчване при ядрена или радиационна аварийна обстановка

8. При вземане на решение за прилагане на защитни мерки съгласувано с председателя на АЯР предлагане на допълнителни критерии, вторични нива и временни норми за аварийно облъчване, в т. ч. утвърждаване на временни допълнителни норми за граници на радиоактивното замърсяване на храните

9. Извършване на окончателна оценка за вида на облъчването и лъчевото натоварване след приключване на ликвидационните работи, включително окончателна идентификация на източника, района, вида и степента на ядрена или радиационната аварийна обстановка

10. Разработване на дългосрочна прогноза за възможните радиационни последици, оценка на радиационно обусловения риск и предлагане на превантивни мерки за защита на населението

11. Събиране, обработване и оценяване на данните от радиационните измервания и предоставяне на резултатите на МС, МВР и на председателя на АЯР, в т. ч.:

а) измервания на радиационния фон и замърсяването с радиоактивни вещества на питейни води, като осигурява експертна оценка на тяхната годност за консумация;

б) съдържанието на изотопите на йода в щитовидната жлеза и целотелесната активност на представителни и рискови групи от населението;

в) оценка на ефективната доза, получена от отделни лица, групи и населението като цяло.

12. Извършване на регистрация, медицинско освидетелстване и диспансерно наблюдение на облъчените в резултат на ядрена или радиационна аварийна обстановка

13. Организиране снабдяването на лечебните и здравните заведения с лекарствени средства за лечение на лъчево поразени

14. Обмен на информация при ядрена или радиационна аварийна обстановка със Световната здравна организация и с Комитета за здравна сигурност на Европейския съюз

Министерство на околната среда и водите (РиОСВ):

1. Поддържане на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на гама-фона на територията на Република България и администриране на Централната станция на Националната автоматизирана система

2. Планиране и координация на дейността на лабораториите за радиационни измервания от системата на Министерството на околната среда и водите в случай на ядрена и радиационна авария

3. Поддържане и осигуряване кадрово, технически и финансово функцио-

нирането на специализирано звено за аварийно реагиране

4. Контрол на замърсяването с радиоактивни вещества на компонентите на околната среда в случай на ядрена и радиационна авария

5. Прогнозиране на радиационните последици за околната среда, проследяване, анализиране и оценяване миграцията на радионуклидите с екологична значимост

6. Събиране, обработка и оценяване на данните от измерванията и анализите на радиоактивното замърсяване на компонентите на околната среда и предлагане мерки за защита на околната среда при ядрена и радиационна авария

7. Предоставяне данни за състоянието на околната среда в съответствие с подписаните международни договори

Министерство на отбраната (военни формирования):

1. Поддържане на специализирани звена за оказване на помощ при провеждане на неотложни аварийно-възстановителни работи (НАВР) в случай на аварийна обстановка съгласно външния аварийен план

2. Планиране и организиране приемането и лечението на облъчени и пострадали лица във военни болнични заведения в съответствие с външния аварийен план

Министерство на земеделието и храните (местни структури):

1. Планиране и координиране дейността на лабораториите от системата на Министерството на земеделието и храните и Селскостопанската академия, които осъществяват контрол на замърсяването с радиоактивни вещества на хранителните продукти, фуражите и почвите в случай на аварийна обстановка

2. Планиране, организиране и провеждане на радиационен мониторинг и контрол на животните, растенията, почвите и селскостопанската продукция, в т. ч. на граничните контролно-пропускателни пунктове

3. Планиране и организиране на неотложни и дългосрочни мерки за защитата на животните и хранителните продукти и фуражите от замърсяване с радиоактивни вещества в съответствие с външния аварийен план

4. Осигуряване измервания на радиационния фон и на замърсяването с радиоактивни вещества на хранителни продукти за населението, осигуряване експертна оценка на тяхната годност за консумация

5. Определяне технологии за обработка на храни, фуражи, почви и друга селскостопанска продукция, замърсени с радиоактивни вещества, и режим на ползване на земеделските земи в засегнатите от аварийната обстановка райони

6. Събиране, обработване и оценяване на данните от радиационния контрол на обектите от селското стопанство и предлагане на защитни мерки

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (местни структури):

1. Организиране и осигуряване използването на националната съобщителна система за уведомяване, управление и взаимодействие на органите на изпълнителната власт и аварийните екипи до ликвидиране на последиците от аварийна обстановка

2. Планиране и организиране на транспортното осигуряване при евакуация

на населението, селскостопанските животни и материалните ценности в съответствие с външния аварийен план, включително летателни и плавателни средства за целите на радиационния мониторинг при ядрена и радиационна аварийна обстановка

3. Създаване на организация за поддържане на аварийна готовност на транспортни фирми и поделения в съответствие с външния аварийен план

Национален институт по метеорология и хидрология (Метеорологични обсерватории):

1. Осъществяване контрол на гама-фона и замърсяването с радиоактивни вещества на въздуха, атмосферните отлагания, валежите, повърхностните и подземните води и планиране на хидрометеорологичното осигуряване на спасителните и аварийно-възстановителните дейности в случай на аварийна обстановка

2. Осигуряване функционирането на специализирано звено за аварийно реагиране

3. Прогнозиране на атмосферните процеси и явления с цел определяне на разпространението и отлагането на радиоактивни вещества при аварийна обстановка, разработване и приспособяване за условията на страната модели за разпространение на радиоактивните вещества в атмосферата и водните басейни

4. Организиране и осъществяване обмен на данни и прогнози за метеорологичната и радиационната обстановка с други държави и международни организации в съответствие с подписаните двустранни и многостранни договори и споразумения

5. Извършване на дългосрочни прогнози за радиационната обстановка в областта след възникване на ядрена или радиационна аварийна обстановка, събиране, обработване и анализиране данните за хидрометеорологичната и радиационната обстановка в областта и предоставянето им на РДПБЗН - МВР

6. Участие при вземането на решения за прилагане на защитни мерки за населението

Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци":

1. Осигуряване функционирането на специализирано звено за аварийно реагиране, включително технически средства за работа в условия на тежка радиационна обстановка

2. Участие в радиационните измервания за оценка на обстановката в засегнатите от аварийната обстановка райони

3. Превоз на радиоактивни материали и отпадъци с разполагаемите специализирани транспортни средства в случай на ядрена и радиационна аварийна обстановка, включително дезактивация на съоръжения и оборудване, замърсени с радиоактивни вещества при ядрена или радиационна аварийна обстановка

4. Участие при вземане на решения и предлагане на ГДПБЗН (РДПБЗН) - МВР мерки, свързани с ликвидиране на последиците и управлението на радиоактивни отпадъци, възникнали в резултат на ядрена или радиационна аварийна обстановка

Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси":

Поддържане резерв от средства за дезактивация, храни и облекла за нуж-

дите на реагирането при ядрена или радиационна аварийна обстановка в съответствие с изискванията на външния аварийен план

Централен кооперативен съюз:

Поддържане на резерв от хранителни продукти за нуждите на реагирането при ядрена или радиационна аварийна обстановка в съответствие с изискванията на външния аварийен план

Регионални телевизии и радиа:

Планиране и поддържане на готовност за излъчване на извънредни съобщения и указания за поведение и действия на населението при ядрена или радиационна аварийна обстановка по искане на МВР

V. Средства и ресурси за изпълнение на необходимите дейности

Евакуация (временно извеждане) на населението от една община в друга община на областта при бедствие:

Длъжностно лице, което разпорежда и координира евакуацията (временното извеждане) – Областен управител.

Случаи, в които се разпорежда временното извеждане – чл. 52 от ЗЗБ.

Разчет за евакуация и разсредоточаване – *Приложение № 10.*

Места за временно настаняване на населението от една община в друга община на областта при бедствие:

Определят се подходящи места за временно настаняване – използване на сгради, предварително избрани за тази цел, изграждане на палаткови лагери.

Планира се изграждане на палаткови лагери както следва:

Община Ямбол – източно от обходен път „Изток” за 2 000 души;

Община „Тунджа – на подходящи за целта терени извън населените места за 1 000 души;

Община Елхово – на 300 м. южно от обходния път на гр. Елхово за 1 000 души;

Община Стралджа – западно от гр. Стралджа посока с. Зимница и северно посока „Петолъчката” общо за 1 000 души;

Община Болярово – северно от гр. Болярово посока с. Ст. Караджово за 1 000 души;

Област Ямбол – Промислена зона на гр. Ямбол – 18 356 кв. м. – АЧДС № 2603/2008 год. за 2 000 души;

Оценка на наличното и недостигащото оборудване за определените терени и сгради държавна собственост:

Налично оборудване от РДПБЗН Ямбол:

<i>№</i>	Вид имущество	Мярка	Количество	Местонахождение – складова база
1.	Походно легло	бр.	54	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
2.	Шалте	бр.	46	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27

3.	Дюшек	бр.	106	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
4.	Одеяло	бр.	137	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
5.	Кърпа хавлиена	бр.	65	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
6.	Посуда за храна			
	чини дълбоки	бр.	120	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	чини десертни	бр.	60	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	гарафи за вода	бр.	14	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	вилици алпака	бр.	20	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	лъжици алпака	бр.	14	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	канчета за храна	бр.	42	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	тенджери емайлирани	бр.	2	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	казан емайлиран	бр.	1	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	казанчета термофонни	бр.	10	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	дъски за хляб	бр.	2	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	лъжици чаени	бр.	57	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	ножове малки	бр.	96	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	оцетници пластмасови	бр.	6	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	солници	бр.	14	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	тел за разбиване на яйца	бр.	1	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	черпаци емайлирани	бр.	2	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	черпаци алпака	бр.	5	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
	пепелници алуминиеви	бр.	14	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
7.	Маса походна	бр.	15	Складова база с. Ген. Инзово
8.	Стол походен	бр.	50	Складова база с. Ген. Инзово
9.	Палатка			
	20-местна	бр.	5	Складова база с. Ген. Инзово
	4-местна	бр.	2	Складова база с. Ген. Инзово
	палатка РП	бр.	41	Складова база с. Ген. Инзово
10.	Водоноска 1500 л	бр.	1	гр. Ямбол ул. „Клокотница” 27
11.	Походна кухня	бр.	1	Складова база с. Ген. Инзово
12.	Индивидуални средства за дихателна защита - респиратори	бр.	2 000	Складова база с. Ген. Инзово

- ел. агрегат 30 kW – 1 бр.;

- автомобили за снабдяване – 1 товарен и 2 лекотоварни

Разчет на недостигащото оборудване за областта:

Общините не разполагат с налично оборудване и имат следните необходими:

Община	палатки 12 – 14 м.	одеяла	походни легла	водоноска	ел. агрегат
Ямбол	70	2000	2000	8	6
„Тунджа”	50	3000	1000	7	5
Елхово	70	2000	1000	4	3
Болярово	50	2000	1000	4	3
Стралджа	50	2000	1000	4	2
Общо:	290	11000	6000	27	19

Длъжностно лице от областта, отговорно за осигуряване на недостигащото оборудване – Началник отдел „Държавна собственост и устройство на територията”.

Източници за осигуряване на недостигащо оборудване в случаи на необходимост – ГДПБЗН, МВР, МО, БЧК, фирми и ведомства, разполагащи с такова оборудване.

Длъжностни лица, управляващи местата за временно настаняване – държавна собственост – Началник отдел „Държавна собственост и устройство на територията”.

Определяне на терени във всяка община за разполагане на сили на Единната спасителна система от други области:

Община Ямбол и община „Тунджа” – база на група СД на РДПБЗН и район на РСПБЗН Ямбол

Община Елхово и община Болярово – район на РСПБЗН – Елхово

Община Стралджа – район на РСПБЗН – Стралджа

Определяне на сгради за настаняване на пострадало население:

Община Ямбол – ОУ „Йордан Йовков” и ОУ „Любен Каравелов” гр. Ямбол

Община „Тунджа” – 17 бр. общински сгради, в зависимост от това кои населени места са най-засегнати

Община Елхово – ОУ „Св. Св. Кирил и Методи”, ОУ „Св. Кирил и Методий”, ПГ” „Св. Климент Охридски” гр. Елхово

Община Стралджа – 3 броя училища и 2 броя детски градини

Община Болярово – ОУ в гр. Болярово

Оценка на нуждите от снабдяване с храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други от първа необходимост и последваща, при повече от една бедстващи общини:

Отговорни длъжностни лица, координиращи нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други – Областен управител и Директор на РДПБЗН – Ямбол.

Длъжностни лица, извършващи оценка на нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други – Директор РЗИ и Главен експерт „Социални дейности”, специалист „Логистика” в РДПБЗН – Ямбол.

Осигуряване с калиев йодид (*Приложение № 9*):

№	Населено място	Население До 40 г.	Налични бр. опаковки по 10 таблетки	Недостиг бр. опаковки по 10 таблетки	Необходима сума в лева
1.	Община Ямбол	40 000	12 080	7 920	15 840
2.	Община „Тунджа”	9 433	3 000	1 720	3 440
3.	Община Стралджа	6 719	2 000	1 360	2 720
4.	Община Елхово	5 962	3 000	-	-
5.	Община Болярово	1 142	1 040	-	-
6.	Област Ямбол	63 256	21 120	11 000	22 000

Разчет за три дни на нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други, за цялата област:

Населено място	Население бр.	Цена за 3 хранодена в лв.	Сума	Сума за медикаменти
Община Ямбол	15 000	18,00	270 000	30 000
Община „Тунджа”	5 520	18.00	99 360	11 000
Община Стралджа	2 800	18,00	50 400	5 000
Община Елхово	3 600	18.00	64 800	10 000
Община Болярово	890	18,00	16 020	1 500
Област Ямбол	27 810	18,00	500 580	57 500

Храни – чрез общинските структури на Социално подпомагане, специализирани фирми, БЧК.

Имущества за осигуряване на временен подслон – складове на ГДПБЗН, БЧК, фирми, Държавен резерв и Агенция за чуждестранна помощ.

Дрехи – складове на ГДПБЗН, БЧК, фирми.

ЦСМП – гр. Ямбол разполага с централен склад с всички **медикаменти**, които са задължителни, съгласно Приложение 1 към чл. 10 от Наредба № 25, за работата на Центъра за един месец. Всички филиали на ЦСМП имат запаси от изискваните медикаменти за 30 дни нормална работа. Създаден е резерв от медикаменти и консумативи, които са в наличност в централния склад, а по договор с доставчика на медикаменти има клауза за допълнителен резерв и възможност за спешна доставка при необходимост.

На територията на област Ямбол има разкрити 2 Отряда за медицинско осигуряване (ОМО), съответно към МБАЛ „Св. Пантелеймон” АД гр. Ямбол и МБАЛ „Св. Ив. Рилски” ЕООД гр. Елхово.

Транспорт - за извеждане на пострадали и евакуация, както и за извозване на материални ценности се организира съобразно общинските планове. В случай на допълнителна необходимост се използват товарни автомобили на фирма „Деспотов транс” и РДПБЗН – Ямбол.

VI. Начин на взаимодействие между съставните части на единната спасителна система

Координирането на структурите от единната спасителна система става по стандартна оперативна процедура (Приложение № 11).

Основните съставни части на единната спасителна система осигуряват непрекъснатата готовност за приемане на съобщения при възникване на ядрена или радиационна авария, тяхната оценка и незабавни действия (Приложение № 4). Аварийните екипи се осигуряват с необходимите методики и програми за анализ, оценка и прогнозиране на радиационните последици, както и с технически, транс-

портни и комуникационни средства и със средства за индивидуална защита. Взаимодействието между органите за управление и силите за провеждане на НАВР се извършва по действащата УКВ радиосвързка, а при необходимост се организира КВ радиосвързка.

Взаимодействието се осъществява от ОЦК на НАВР чрез Оперативния център (ОЦ), като допълнително се уточнява следното:

1. Фактичката и очаквана радиационна обстановка
2. Определяне мерките за защита на населението
3. Участници и режими на работа за провеждане на защитни мероприятия
4. Видове осигурявания

Цялостната дейност по взаимодействието обхваща получаването и предаването на информация в национален мащаб.

VII. Ред за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, на съставните части на единната спасителна система и населението при опасност или възникване на ядрена или радиационна авария

Налични средства и възможности за комуникация (директни телефонни връзки, обходни телефонни връзки, мобилни телефонни връзки, радио връзка и интернет връзка) на областта с околния свят – с ОЦ, с ГДПБЗН, с общините на областта със съседни области и населени места, с длъжностни лица от общините и областта (*Приложение № 8*).

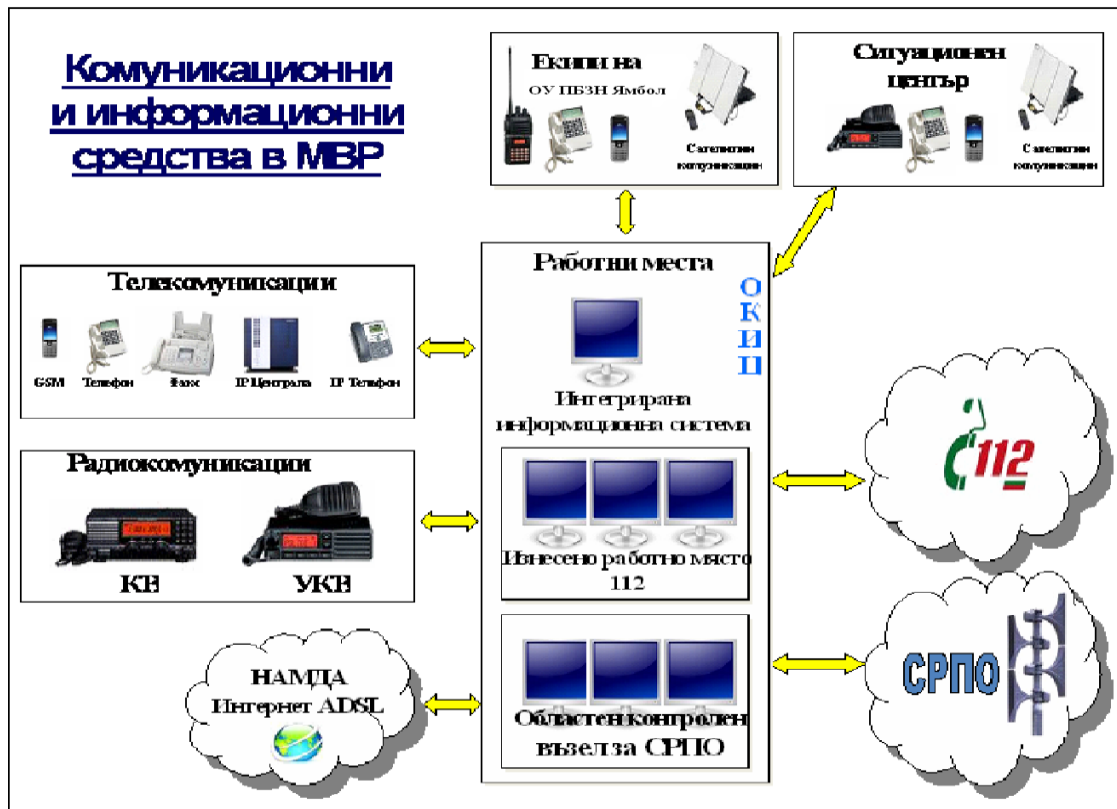
„Алкател – Лусент България” ЕООД – район Ямбол (БТК) предоставя на Областен Щаб за координация при обявено „Бедствено положение” в община и/или на територията на областта директни телефонни канали. По искане на Щаба за координация „Алкател – Лусент България” ЕООД – район Ямбол имат възможност да предоставят и други телефонни канали, неписани в двустранния протокол.

Ранното предупреждение и оповестяването на областно и общинско ниво, кметство и населено място се осъществява от ОЦ на РДПБЗН – МВР.

При опасност или възникване на бедствие, изискващо координация на областно и общинско ниво, ранното предупреждение и оповестяването се извършва по заповед на областния управител, кмета на засегнатата община или директора на РДПБЗН. Заповедта се изпълнява от ОЦ и се информира НОЦ.

Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението е предназначена за едновременно предупреждение и оповестяване на големи групи хора на определена територия за предстоящо или настъпило бедствие или въздушна опасност и за излъчване на указания за необходимите мерки и действия чрез акустични сигнали и гласова информация.

Информирание на населението

Министърът на вътрешните работи предоставя на населението в зоната за неотложни защитни мерки следната предварителна информация:

- планираните мерки за защита на здравето на хората, включително мерките, предвидени във външния аварийен план за уведомяване, защита и помощ на населението в случай на аварийна обстановка;
- действията на населението при аварийна обстановка;
- основна образователна информация за радиацията и нейното въздействие върху човешкото здраве и околната среда;
- обща информация за възможни аварии и последиците от тях за населението и околната среда.

Информацията по т. 1 се предоставя на населението, без да е необходимо изричното ѝ поискване, и по начин, осигуряващ постоянен и безпрепятствен достъп до нея. Информацията се преразглежда, обновява и предоставя на населението поне веднъж на 3 години, както и в случаите на съществени промени в нейното съдържание и обхват.

В случай на аварийна обстановка засегнатото население незабавно се уведомява от ОЩК и периодично се информира за аварийната обстановка, нейните характеристики, прогнозата за развитието и предвидените защитни мерки и при необходимост - за мерките за защита на здравето, които трябва да бъдат предприети, включително:

- вида на аварийната обстановка и при възможност характеристиките ѝ (характер, продължителност и възможно развитие);
- полезни съвети за лична хигиена и деконтаминация;
- полезни съвети за прилагането на мерки за защита на здравето, като:
  - а) ограничаване консумацията на определени хранителни продукти, които е възможно да са замърсени с радиоактивни вещества;

б) пребиваване в затворени помещения;
в) организацията по раздаване и използване на индивидуални средства за защита и лекарствени средства;

г) организация на възможна евакуация.

- информация за съдействие на органите на изпълнителната власт и аварийните екипи и спазване на техните разпореждания.

Когато е възможно възникване на авария, населението в зоната за неотложни защитни мерки се уведомява за това и преди нейното възникване, като получава следните информация и съвети:

- настройване на определена честота на радио- и телевизионните приемници;

- подготвителни съвети към здравни, детски и учебни заведения и другите организации съгласно външния аварийен план;

- препоръки към определени професионални групи.

VIII. Екипи и средства на съставните части на единната спасителна система и време за готовност за реагиране (*Приложение № 2 и Приложение № 3*)

IX. Прилагане, преглед и актуализация на плана на областта

Планът се усвоява чрез провеждане на тренировки и учения на органите на управление и силите за реагиране.

В проиграването на плана участват съответните длъжностни отговорни лица от областна администрация и всички институции, имащи ангажименти по защитата при бедствия.

Планът се актуализира по ред определен със заповед на Областния управител, при настъпили промени на основни длъжностни лица, реда и начина за осъществяване на връзка, силите и средствата на Единната спасителна система.

Част втора – Действие при радиационно аварийно събитие с радиоактивни източници

Аварии с радиоактивни източници са:

- открити радиоактивни източници или материали на нерегламентирани места;
- изгубени или липсващи източници;
- замърсени площи или предмети;
- аварии в лаборатории, промишлени и/или изследователски обекти (*Приложение № 5*);
- аварии при транспорт на радиоактивни източници

1. При получаване на сигнал за радиационно аварийно събитие (инцидент или авария) се уведомяват:

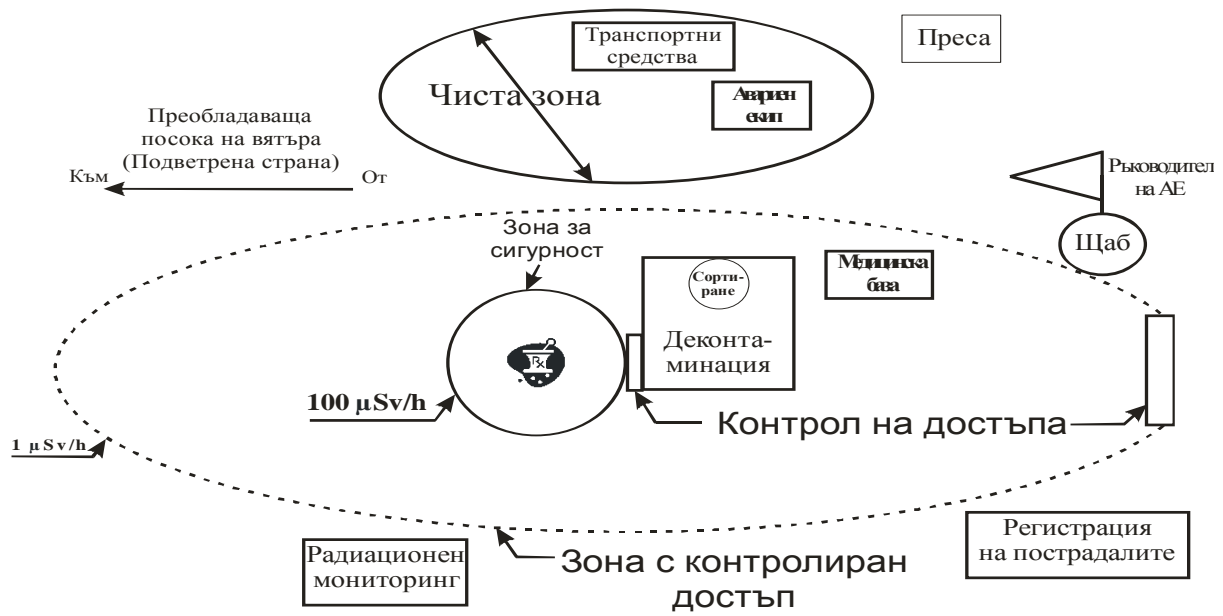
- НОЦ – ГД ПБЗН;
- Агенция за ядрено регулиране;
- Районно управление полиция – ОД на МВР;
- Районна здравна инспекция – Бургас;
- Районна инспекция по опазване на околната среда и водите – Ст. Загора.

2. Сформира се група от представители на изброените в т. 1 ведомства за изясняване на обстановката, като за целта:

- към мястото на радиационното аварийно събитие се подхожда с включен уред, като освен мощността на дозата (радиационния гама фон) задължително се извършват измервания и за наличие на алфа и бета замърсявания (при наличието на подходяща апаратура);
- при измерване на мощност на дозата (радиационен гама фон) над 0,6 $\mu\text{Sv/h}$ се счита, че има данни за радиоактивно замърсяване;
- определят се границите на радиоактивното замърсяване, като за критерий се използва естественят радиационен фон на местността (в рамките на Република България същият е в границите от 0,12 $\mu\text{Sv/h}$ до 0,40 $\mu\text{Sv/h}$);
- мястото около радиоактивното замърсяване се огражда;
- при необходимост се ограничава и спира достъпът на хора и превозни средства в района около мястото на радиационното аварийно събитие;
- изчаква се идването на специализираните аварийни екипи, които са оторизирани за ликвидиране на радиационни инциденти и аварии.

Органите на ПБЗН оказват съдействие с оборудване и облекла (респиратори, специални облекла и др.) на аварийните екипи, като предприемат действия само по указания от ГДПБЗН.

Зони за аварийно планиране

Приложения:

1. Основни изотопи, определящи радиоактивно замърсяване при авария в АЕЦ.
2. Списък на други съставни части на ЕСС за провеждане на НАВР на територията на Ямболска област
3. Списък на силите и средствата на основните части на ЕСС за провеждане на НАВР на територията на Ямболска област
4. Схема на организацията за предаване на информация при радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй”
5. Списък на обектите, използващи и съхраняващи източници на йонизиращи лъчения в Ямболска област
6. Разчет за осигуреност на населението в Ямболска област с колективни средства за защита.
7. Списък за осигуреността на населението в Ямболска област с индивидуални средства за защита.
8. Схема на оповестяването в Ямболска област
9. Разчети и пунктове за раздаване на таблетки калиев йодит – по общини
10. Справка за евакуация и разсредоточаване на общините Ямбол, Елхово, Болярово, Стралджа и „Тунджа” на територията на Ямболска област
11. Координиране структурите от Единната спасителна система (ЕСС) при ядрени и радиационни аварии – стандартна оперативна процедура